ואי בעי זריק וקתני דאינו מטמא טומאת אוכלין מאי לאו דפיגל בזריקה לא דפיגל בשחיטה (א) אבל פיגל בזריקה מאי הכי נמי דמטמא טומאת אוכלין אדתני פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין ליפלוג בדידה במה דברים אמורים דפיגל בשחיטה אבל פיגל בזריקה מטמא טומאת אוכלין פיגל במנחה איצטריכא ליה דאע"ג דפיגל בקמיצה דקומץ במנחה כשחיטה דמי אפי' הכי מטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לו שעת הכושר מעיקרו אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב נחמן אפילו תימא לן ממש ואפילו תימא דפיגל בזריקה דאי בעי פריק אמר אי בעי ב] הוה זריק לא אמרינן מיתיבי כלל א) אמר רבי יהושע א כל שהיתה ג] לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היתה ד] לו שעת היתר לכהנים מועלין בה ה] ואיזהו שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאה ואיזו היא שלא היתה לו שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה קתני מיהא רישא שלנה ושנטמאת ושיצאה מאי לאו לנה ממש ו] והכא דאי בעי הוה זריק הוא וקתני דאין מועלין לא ראויה לצאת וראויה לטמא ז] וראויה ללין אבל לינה ממש מאי הכי נמי דמועלין האי כל ח] שהיה לו שעת היתר לכהנים וכל שלא היתה ט] לו שעת היתר לכהנים כל שיש י] לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שאין לה שעת היתר לכהנים מועלין בה מיבעי ליה אלא אמר רב אשי מעילה אטומאה קא רמית מעילה משום קדושה ולאו קדושה היא לבתר דפקעה לה קדושתיה במאי הדרא רכבא לה טומאה משום אוכלא ולאו י] ב)(משום) אוכלא היא כל היכא (א) דאי בעי זריק מצי זריק לי' משוי ליה אוכלא ומטמא טומאת אוכלין היכא דאי יא] בעי ג)(מצי) זריק לא מצי זריק לא משוי ליה אוכלא ד)[ולא] מטמא טומאת אוכלין מיתיבי ה)המביא אשם ב תלוי ונודע שלא חטא אם עד שלא נשחט נודע לו יצא וירעה בעדר דברי רבי מאיר וחכמים אומרים

ירעה

ואי בעי זריק. ליה בלא פיגול: **מאי לאו דפיגל בזריקה.** דהוה ליה שעת הכושר קודם לכן דאי בעי זריק ליה בהכשר: **ליפלוג בדידה.** בזבח גופיה: **דקומץ במנחה כשחיטה.** בזבח. ארבעה עבודות המנחה כנגד ארבעה עבודות בזבח בהקומץ זוטא (לעיל יג:) מפרש להו: **לן ממש.** האי לן לפני זריקה ולאחר זריקה דקתני לעיל לפני זריקה ממש דהיה שהות ביום ולאחר זריקה ממש קאמר יב] ו)(דהוה שהות) והא פירקא נמי יג] פיגול בין בקדשי קדשים וכו' דפיגל בזריקה ודקא קשיא לך יד] ז)דר' שמעון הכא לא בעי למימר כל העומד לזרוק כזרוק דמי אדר' שמעון דפרה דאמר כל העומד לפדות כפדוי (ב) דמי לא קשיא דאי בעי פריק אמר דמחוסר פדייה לאו טו] כמעשה דמי דברים בעלמא נינהו דאי בעי זריק לא טז] אמרינן ח)בהו: **אין** יז] **מועלין בו.** דלא קדשי ה' ט) הם ואע"ג דהשתא אין לה שעת היתר: **חוץ לזמנה כו'.** על מנת לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה: **מאי לאו לנה ממש.** הבשר והדם יח] וקתני היתה לה שעת היתר והיכא הוה ליה שעת היתר לאו משום דאמר כיון דאי בעי זריק שעת היתר קרינא ביה ואין מועלין יט] דאמרי' כיון דאי בעי זריק כזרוק דמי וקשיא לרב נחמן ורב אשי: ה"ג **לא ראויה לצאת וראויה לטמא** ול"ג **וראויה ללון.** לא (ג) כגון י)שלנה בשעת שראויה ליפסל ביוצא וטומאה והיינו לאחר שנזרק הדם כ)דאין בו פסול כ] אחר ומעתה ראויה ליפסל ביוצא וטומאה ל)שלא יהא בו שום פסול אלא היא דעדיין אינה פסולה כא] אבל ראויה ליפסל דאי לן הדם תו לא קרו ליה ראויה ליפסל דהא פסולה ממש היא ולעולם אי בעי זריק לא אמרינן כב]: **אבל לנה ממש.** הבשר והדם מאי הכי נמי דמועלין דאי בעי זריק לא אמרינן: כג] **שהיה לו שעת היתר.** משמע שהיתה לו שעה שראויה להתירה ולזרוק דמה ולא הותרה: **כל שיש שעת היתר מבעי ליה.** דכיון שנזרק הדם מיד יש לה שעת היתר: ל"א ה"ג **ראויה לצאת וראויה לטמא** מ)**(וראויה ללון) וראויה ללון.** כלומר דנזרק הדם וכשרה בלא פסול וראויה ליפסל באיזה פסול שיארע בה שלא יהא בה נ)(אלא) אותו פסול לבדו. ראויה ליפסל היינו כשרה (ד) דאי כבר פסולה היא כגון בלא זריקת דם תו לא קרי לה ראויה ליפסל. אי הכי דבכשרה מיירי כל שיש לה מיבעי ליה דכל שהיתה משמע כד] שנראה ליזרק ולא נזרק וקרי ליה שעת כה] הכושר משום דאי בעי זריק: **מעילה משום קדושה.** מועלין בה ומשום לאו קדושה פקעה מעילתו ולבתר כו] דפקעה קדושתן שנראה ליזרק ולהיות מותרת לכהנים וקיימא לן (ב"ק דף עו:) כל העומד לזרוק כזרוק דמי במאי הדרא קדושה כז] אבל טומאה משום אוכלא ולאו אוכלא הוא כלומר כי הוי אוכלא מקבל טומאה וכל כמה דלא הוי אוכלא אף על גב דחזי למיהוי אוכלא לא מקבל טומאה הלכך לא אמרינן בה אי בעי זריק: **אשם תלוי.** בא על מי שהיו לפניו שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ואכל האחת ואינו יודע איזו היא: **יוצא וירעה בעדר.** עם שאר בהמותיו לחולין הוא הואיל ולא חטא:

ירעה

דקומץ מנחה בשחיטה דמי. תימה הוא שהוצב חידוש הא דלא חשבינן ליה כשחיטה לענין טומאת אוכלין: **אמר** רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב כהנא גרסינן. והוא רב כהנא אחרון שהיה בימי רב אשי כדאשכחן בכמה דוכתי אבל רב נחמן לא גרסינן דרבו של רבא היה ונפטר מקמי רבא כדאיתא במועד קטן (דף כח.) וביום שמת רבא נולד רב אשי (קידושין דף עב:) ואי גרסי' רב נחמן בר יצחק ניחא: **דאי** בעי זריק לא אמר. ולית ליה הא דאמרן לעיל בפ' התודה (דף עט:) ובפרק קמא דפסחים (דף יג:) לרבי אלעזר בר' שמעון היכא דנתקבל הדם בכוס ונשפך אמרינן כזרוק דמי והא דתנן במרובה (ב"ק עד:) קדשים שחייבין באחריותן משלם ארבעה וחמשה ופריך בגמ' (שם עו.) והרי מורה קרן לבעלים ומשני רבי יוחנן בשוחט תמימים בפנים שלא לשם בעליהן והוי שחיטה הראויה משום כל העומד ליזרק כזרוק דמי ההוא שינויא לא יתכן לרב אשי אלא סבר לה כר"ש בן לקיש דמשני שוחט בעלי מומין בחוץ אי נמי היכא דנזרק ס)(בחוץ) מודה רב אשי דאמר מעיקרא כזרוק דמי וכן נ"ל דלא תיקשי לר' יוחנן דמשמע ליה בפרק קמא דמעילה (דף ה.) היתר אכילה שנינו אבל היתר זריקה לא מהני ואין לחלק בין מעילה לשאר דברים דאדרבה בסמוך משמע דאמרי' במעילה (ג"ז שם) כזרוק טפי מבטומאה ובמרובה (ב"ק עו:) מייתי ראייה מטומאה: ה"ג **לא** ראויה לצאת וראויה ליטמא. ולא גרסינן וראויה ללון לא כגון שלנה בשעה שראויה ליפסל ביוצא ובטומאה והיינו לאחר שנזרק הדם שאין בה פסול ומעתה ראויה ליפסל ביוצא ובטומאה שלא יהא בה דבר פסול אלא הוא דעדיין אינה פסולה אבל ראויה ליפסל דאי לן הדם תו לא מיקרי ראויה ליפסל דהא פסולה ממש היא ולעולם אי בעי זריק לא אמר כן פירש בקונטרס וקשה מאי פריך כל שיש לה היתר מיבעי ליה הא כיון דלנה אין לה עכשיו היתר ועוד מאי קאמר מעילה משום קדושה הוא לבתר דפקעה במאי הדרא היכי פקעה כיון דלנה ממש ע) ונראה לפרש ראויה ללון ראויה לצאת וראויה לטמא כלומר שעדיין לא נארע בה שום פסול קאמר דאין מועלין משום דהשתא הוא עומד ליזרק כזרוק דמי ולבסוף נמי כשהיה בה פסול לינה או יוצא או טומאה אין מועלין כדמפרש טעמא בסמוך דכיון דפקעה קדושה תו לא הדרא רכבא והשתא הא דנקט שלנה ושנטמאת רבותא נקט דכ"ש קודם לכן ולכך פריך כל שיש לו היתר מיבעי ליה שהטעם משום דקודם שיפסל אמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי ומשני רב אשי במעילה כיון דפקעה קודם פסול תו לא רכבא לאחר פסול אבל טומאה מידי דחזי השתא לאכילה לא אשכחן ומתבטל לאוי לידה והא דמשני במעילה (דף ה.) דלן בשר היינו למ"ד היתר אכילה אבל למאן דאמר היתר זריקה הוי לן דם:

כי

עין משפט נר מצוה

יב א ב מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה א:

◆

מוסף רש"י

כל שהיתה לה שעת היתר לכהנים. ושוב נפסלה מהם אין מועלין בה. דלא קרינא בה מקדשי ה' (ויקרא ה) הואיל וכבר היתה ראויה לכהנים שלנה. הבשר לאחר זריקה או שנטמאת או שיצאת חוץ לקלעים לאחר זריקה, דאע"ג דהשתא אינה ראויה לכהנים הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם שנפסלה ואיזו היא שהיתה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת. דהואיל ושחיטה וזריקה הוו כראוי להיתה ראויה לכהנים אע"ג דשוב נפסלה בלינה או ביוצא דהשתא לית בה היתר לכהנים אין מועלין בה ואיזו היא שלא היתה לו שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה. וה"ה לכל הני דתנא ברישא שחטה בדרום או בלילה שלא היה להן שעת היתר לכהנים, והיינו טעמא דנקיט הני תרין דחוץ לזמנו וחוץ למקומו טפי מכל הני דתנא ברישא דמועלין בהן, דהני תרי איתקוש אהדדי ומחד קרא נפקי במסכת זבחים (דף כח.) ואם האכל יאכל וגו' ושקבלו פסולין וזרקו את דמה. בעלי מומין וה"ה נמי טמאין ומיירי בקרבנות יחיד דלא הותרה בהן טומאה (מעילה ב.). יצא וירעה בעדר. עם שאר צאנו כחולין גמורין (כריתות כג:).

◆

רבינו גרשום

הוא דפגיל אף על גב דהוה ליה שעת הכושר דאי בעי זרקיה בלא פגול ולא אמרינן כזרוק בלא פגול דמי אלא אינו מטמא טומאת אוכלין: לא דפיגל בשחיטה. דלא היתה לו שעת הכושר דמנחה קודם הקדישה היתה לו שעת הכושר אבל קדשים אי פגיל בשחיטה לא היתה לו שעת הכושר דמחיים לא חזיא למיכל: דקומץ דמנחה כשחיטה דמי ז: היא תחלת עבודה קמ"ל דאפ"ה מטמא טומאת אוכלין: אמריתה קמיה דרב נחמן ותריצתה ליה הכי אפילו תימא לן ממש לאחר (שיראה לזריקה) [זריקה] ואפילו תימא דפיגל בזריקה אפ"ה לא היתה לו שעת הכושר דאע"ג דאמרינן לענין פרה כל העומד לפדות כפדוי דמי לענין זריקה לאו כזורק דמי: כל שהיתה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה דלאו מקדשי ה' קרינן בהו דהיינו לאחר זריקה. לפני זריקה מועלין דקדשי ה' הוא: שלנה לאחר שיראה לזריקה או שנטמא או שיצתה דהא היתה לה שעת היתר דאי בעי זריק מאי לאו לנה ממש לאחר שנראה לזריקה וקתני דאין מועלין ואמאי אין מועלין משום דאי בעי זריק אלמא אמרינן נמי דאי בעי זריק: לא תימא לנה לפני זריקה לאחר שנראה לזריקה אימא לנה בשעה שראויה לצאת וראוי ליטמא והיינו לאחר זריקה (והכי משמע מהכא לן לאחר זריקה) כלומר שלן בשעה שאם היה יוצא לא היה בו איסור אחר אלא איסור א) לן היינו לאחר זריקה ומשום הכי אין מועלין דנזרק הדם והותר הבשר לכהנים אבל לן לפני זריקה ואח"כ זרק הוה ביה איסור לן ואיסור זריקה וכן אם (לן) [יצא] קודם זריקה הוה איסור יוצא ואיסור זריקה אלא לאו ש"מ שלנה לאחר זריקה עסקינן דאין בה אלא איסור לן לחוריה דכבר נזרק הדם והוה ביה שעת היתר הלכך אין מועלין אבל לנה ממש שלנה לאחר שנראה לזריקה מועלין דאי בעי זריק לא אמרינן ולא היה לו שעת היתר לכהנים: ואם איתא דלאחר זריקה קיימא הא ברייתא ליתני כל שיש לה היתר לכהנים דהיינו [לן] לאחר זריקה וכל שאין לה היתר לכהנים היינו לן לפני זריקה אלא מדקתני כל שהיתה וכל שלא היתה ש"מ דכולה לפני זריקה היא והאי שהיתה היינו שלן לאחר שנראה לזריקה דכל שהיתה משמע כל שיכול להיות לה וקתני דאין מועלין אלמא משום דאי בעי זריק אמרינן כזורק דמי. לישנא אחרינא כתוב בספר אחר האי כל שהיתה שעת היתר לכהנים אין מועלין בו כל שאין לה שעת היתר מיבעי ליה והכי פירושו כלומר אם איתא דלנה לאחר זריקה הוי כדקאמרת א"כ כל שאין לה שעת היתר עכשיו [כגון] שלנה (אף על גב) שהיה לו קודם שלן אין מועלין ב) בו אלא מדקתני כל שהיה משמע כל שיכול להיות לה והיינו לן לפני זריקה וכו': [אלא] אמר רב אשי לרב נחמן מעילה אטומאה קא רמית מעילה משום קדושה ולאו קדושה היכא דלא הוה בהו שעת היתר קרינא בהו קדשי ה' מועלין בהן ואי הוה בהו שעת היתר לאו קדשי ה' נינהו ואין מועלין בהן ולבתר דפקעה לה קדושה דקיימא לזריקה דאי בעי זריק במאי הדרא ורכבא לה תו קדושה הלכך אין מועלין בהן אבל טומאת אוכלין משום אוכל ולאו אוכל הוא היכא דחזי ליה לאו אוכלא הוא ואי לא לא: יצא וירעה בעדר. כלומר דהוי חולין גמורין:

מסורת הש"ס

א) מעילה ב., ב) ל"ק מ"ג, ג) ל"ק מ"ו, ד) גי' ל"ק, ה) כריתות כג:, ו) ל"ק מ"ו, ז) דר"ש דהכא כצ"ל, ח) דמחוסר כהו מעשה כצ"ל. ל"ק, ט) (ויקרא ה), י) נ"ל שלנה הבשר בשעה כו'. ל"ק, כ) נ"ל ואין בו, ל) נ"ל אם היה בו שום פסול אלא דעדיין כו'. ל"ק, מ) ל"ק מ"ו, נ) ל"ק מ"ו, ס) ל"ק מ"ו, ע) עיין רש"ק.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' משום אוכלא ולאו משום אוכלא היא כל היכא דלא משוי ליה אוכלא אינה מטמאה טומאת אוכלין כצ"ל ותיבות דאי בעי זריק מצי זריק משוי ליה אוכלא ומטמא טומאת אוכלין היכא דאי בעי מצי זריק לא מצי זריק נמחק ונ"ב כן נ"ל לפרש"י ע"פ פרש"י וק"ל: (ב) רש"י ד"ה לן ממש וכו' כפדוי דמי הס"ד ואח"כ מ"ה לא קשיא וכו' דדברים בעלמא נינהו הס"ד ואח"כ מ"ה דאי וכו' בהו מקדשי ה' הס"ד ואחר כך מ"ה שהיתה לו שעת היתר ואף על גב דהשתא: (ג) ד"ה ה"ג לא וכו' לא כגון. נ"ב ר"ל היפ: (ד) ד"ה כל שיש וכו' היינו כשרה דהיכא דכבר:

◆

שיטה מקובצת

א] אבל פיגל. עיין תוס' (לעיל דף מז ע"א): ב] בעי זריק: ג] שהיתה לה: ד] היתה לה: ה] בה ואיזה היא שהיתה לה שעה: ו] ממש והא הכא: ז] תיבות וראויה ללין נמחק: ח] כל שהיתה לה: ט] לה: י] ולאו אוכלא היא היכא דאי זריק משוי ליה: יא] דאי לא זריק לא משוי ליה אוכלא ואינו: תיבות ולא ל"ש:

חידושי הרנמ"ה א)

מאי לאו (דפיגל בזריקה) לאחר שנראה (לזריקה) וקתני דאין (מטמא טומאת אוכלין) ואמאי אין מטמאין: דאי בעי זריק (לא) אמרינן (דאי בעי פריק) אמרינן לא תימא לפני זריקה (לן) לאחר שנראה (לזריקה) אלא אימא (לן בשעה) שראויה לצאת (שראויה) ליטמא היינו (לאחר זריקה) (והכי משמע (מה דאמר) לאחר זריקה) (כלומר שלן) שאם (היה) יוצא לא היה אסור אחר אלא יוצא או שאם נטמא (לא היה איסור אחר אלא יוצא או שאם נטמא לא היה איסור אלא יוצא שאם נטמא) לא היה בו איסור אחר אלא טומאה וכן כשלן לא היה בו איסור אחר אלא לן) והיינו לאחר זריקה ומשום הכי אין מועלין דהא נזרק הדם והותר הבשר לכהנים אבל לן לפני זריקה ואח"כ נזרק דאית ליה איסור לן ואיסור זריקה או איסור יוצא ואיסור זריקה (אלא ש"מ דלנה לאחר זריקה עסקינן דאין בה אלא איסור לן לחוריה ומקודם נזרק הדם והוה ביה שעת היתר לכהנים הלכך אין מועלין אבל לנה ממש שלנה לאחר שנראה לזריקה) מועלין דאי בעי זריק לא אמרינן ולא היה בו שעת היתר לכהנים: ואם איתא דלאחר זריקה קיימא הך ברייתא להני כל שיש לה היתר לכהנים דהיינו (לן) לאחר זריקה וכל שאין לה היתר לכהנים היינו לן לפני זריקה אלא מדקתני כל שהיתה ש"מ דלפני זריקה היא והאי שהיתה היינו שלן לאחר שנראה לזריקה דכל שהיתה משמע כל שיכול להיות לה וקתני דאין מועלין אלמא משום דאי בעי זריק אמרינן כזורק דמי ל"א כתוב בספרים אחרים האי כל שהיה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בו כל שאין לו שעת היתר לכהנים (אין) מועלין בו מבעיא ליה והכי פירושא כלומר אם איתא דלנה לאחר זריקה הוי כדקאמרת א"כ שאין לה שעת היתר לכהנים עכשיו דלנה (אע"ג) [ומשום] דהיה קודם לכן אין מועלין בו אלא מדקתני כל שהיה משמע שיכול להיות לה והיינו לן לפני זריקה כו'. אמר רב אשי לרב נחמן מעילה קא רמית מעילה משום קדושה כו' ואי הוה בהו שעת היתר לאו קדשי ה' נינהו ואין מועלין בהן ולבתר דפקעה לה קדושתה דקיימא לזריקה ואי בעי זריק במאי הדרא ורכבא לה קדושה הלכך אין מועלין בהן: יב] קאמר והא: יג] נמי פיגול: יד] דר' שמעון דהכא: טו] לאו כמחוסר מעשה דמי דדברים: טז] אמרינן דמחוסר מעשה הוא דהשתא מיהא לא זריק (בהו): יז] מועלין בה דלא קרינן (בהון) מקדשי ה' ואע"ג: יח] והדם קודם זריקה: יט] מועלין בהו אלמא: כ] תיבת אחר נמחק: כא] פסולה אלא ראויה: כב] אמרינן דליהוי שעת היתר הס"ד: כג] כל שהיתה לה תיבות שהיה לו נמחק: כד] משמע דעכשיו אין לה אלא כבר היתה לה אלא מדקתני כל שהיתה משמע: כה] שעת היתר: כו] דפקעה קדושתה: כז] קדושה ורכבא לה:

א) תוספות במוסגרות הם מהמעתיק הכ"י.

א) נ"ל אלא איסור יוצא או שאם נטמא לא היה בו איסור אחר אלא טומאה או לן לא היה בו איסור אחר אלא לן. ב) נראה דצ"ל אין מועלין בו אם לן כו' אלא כל. ג) נראה דצ"ל הכי כיון דלא מבעי ליה משום שהיה לו קודם לכן אלא מדקתני וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones